

НІНА БОРИСІВНА МЕДВЕДЕВА

26 травня на 70-у році життя раптово померла член-кореспондент АН УРСР, професор Ніна Борисівна Медведєва.

Ніна Борисівна народилася в Саратові; батько її був професором Саратовського сільськогосподарського інституту. Свою наукову діяльність Ніна Борисівна почала під керівництвом О. О. Богомольця, який створив найвидатнішу в Радянському Союзі школу патофізіологів.

Починаючи з 1925 по 1931 р. Н. Б. Медведєва працювала на кафедрі патологічної фізіології 2-го Московського університету. В 1931 р. в зв'язку з організацією в Києві Інституту експериментальної біології і патології, Ніна Борисівна разом з іншими московськими співробітниками переїхала на роботу в Київ. У цьому інституті Н. Б. Медведєва протягом п'ятнадцяти років керувала відділом патохімії. Свою наукову діяльність вона продовжувала в Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця.

Київський період діяльності Ніни Борисівни був найбільш продуктивним в її науковій творчості. За цей час вона написала п'ять монографій і шість розділів підручника патологічної фізіології. Всього нею опубліковано понад 150 праць.

Велика кількість досліджень Ніни Борисівни присвячена вивченню впливу стомлення на тканинний обмін у нормальних умовах і в умовах порушення функціонального стану деяких органів.

Теорія О. О. Богомольця про колоїдоклазичний шок як причину стимулюючого впливу переливання крові дістала в працях Н. Б. Медведєвої чітке експериментальне підтвердження. В своїх дослідженнях вона встановила, що найбільшу колоїдоклазичну дію на тканини здійснює переливання цілком сумісної гомогенної крові. Пояснюється це тим, що білки гетерогенної крові не встигають проникнути в тканини, а зазнають флокуляції в крові реципієнта.

Ряд праць Ніни Борисівни присвячений вивченню аутокаталітичної функції легень, печінки лімфатичних вузлів, селезінки. Велика кількість досліджень висвітлює дуже важливе питання про зміни тканинних білків у старечому віці. Н. Б. Медведєва показала в експерименті, що введення стимулюючих доз антиретиккулярної цитотоксичної сироватки (АІС) омолоджує впливає на старечий організм, викликаючи зміни азотного і білкового складу тканини. Ніна Борисівна виділила з кори надниркової залози невідомий перед тим гормон, який вона назвала кортикаліном.

Коло наукових інтересів Н. Б. Медведєвої дуже широке. Вивчаючи питання злоякісного росту, вона встановила, що у хворих на рак порушується нормальний перебіг окисних процесів, внаслідок чого кількісне відношення вуглецю до азоту сечі (C/N) різко збільшується і в усіх випадках перевищує одиницю, тобто відзначається дезоксидативна карбонурія. Важливе значення має те, що дезоксидативну карбонурію вдається виявити у ракових хворих і в тих випадках, коли пухлина ще не досягла таких розмірів, які дають можливість розпізнати захворювання. Отже, відношення C/N у сечі є важливим показником при діагностиці злоякісних новоутворень.

Широка ерудиція, обізнаність з науковою літературою і добре знання кількох іноземних мов дали Ніні Борисівні можливість провадити надзвичайно цінну для всього колективу інституту роботу в бібліотечній раді, незмінним головою якої вона була протягом багатьох років.

Чимало сил вклала Ніна Борисівна в справу підготовки і формування наукових кадрів. Багатьом молодим вченим, тепер докторам і кандидатам наук, Н. Б. Медведєва дала путівку в науку. Вона систематично виступала як опонент при захисті дисертацій, і не один десяток вчених завдячує їй за висококваліфіковану, авторитетну допомогу, яку вона з такою щедрістю надавала молодим науковцям.

Н. Б. Медведєва відзначена рядом високих урядових нагород — орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани», медаллю «За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни», вона нагороджена значком «Відмінник соціалістичної охорони здоров'я».

В 1932 р. Ніні Борисівні було присвоєне звання професора, в 1939 р. її обрали членом-кореспондентом АН УРСР, а в 1941 р. Уряд удостоїв Н. Б. Медведєву звання заслуженого діяча наук УРСР.

Назавжди збережеться світла пам'ять про Ніну Борисівну Медведєву — талановитого вченого і чуйну людину.